

Joulun ihme

Joono ja Helene Toivasen lähettikirje 5/2021, joulukuu.

Meditaatio

Kaikki teistä eivät ehkä tiedä, mutta teen teologista tutkimustyötä ja kirjoitan väitöskirjaa kolminaisuusopista jo toista vuotta. Työni edetessä huomaan ajatteluni sekä uskoni luonnollisesti kasvavan ja muuttuvan monitahoisemmaksi, sillä ammennan ilolla vaikutteita kristillisen teologian rikkaasta perinteestä. Jotkut teksteistä ovat erittäin vaikeaselkoisia sekä vaativia ja näitä kirjoitaessani pyrin toki pitämään ajatukseni kurissa, mutta joskus tunnen että tekstin tyylini rajoittaa sisältöä. Seuraava kirjoitus on tyyliltään askel hieman monimutkaisempaan meditatiiviseen tekstilajiin, mutta toivon silti, että sen kautta avautuu myös teille - rakkaat lukijat - uusia näkökulmia joulun ihmeeseen.

Joulu aiheuttaa minussa aina vastakkaisia tunteita. Yhtäältä joulun tunnelmaan ja sentimentaalisiin tunteisiin vetoavat ilmiöt synnyttävät vastenmielisyyttä, mutta toisaalta Jumalan mystisen ja todellisuutta luovan läsnäolon muistelu ja mietiskely herättävät ihmetystä, hämmennystä, rauhaa, iloa ja riemua. Ehkä tässäkin dikotomiassa näemme todellisuuden näennäisen kahtalaisuuden, jonka jännite löytää lopullisen ratkaisunsa luomakunnan liikkeessä kohti Jumalaa. Ilman joulun ihmettä ihmiskunta olisi maailmassa tuuliajolla kärsimyksestä kärsimykseen ilman nykyhetken toivoa, joka antaa uuden merkityksen menneisyydelle ja valaisee tulevaisuuden horisontin rakkauden auringonnousun ensimmäisillä säteillä. Puhun tässä tahallani nykyhetken toivosta, sillä tulevaisuuden toivosta puhuminen on merkityksetöntä sanahelinää ilman Jumalan läsnäoloa juuri tässä hetkessä. Joulun sanoma on siksi yhtä aikaa tässä ja nyt, mutta samalla ikuisesti nousevan auringon kajo on lupaus tulevasta päivästä ja kirkkaudesta, jonka valossa ihmiselämän kärsimyksen pimeys karkotetaan ja siltä riistetään elämää lopullisesti määrittelevä merkitys.

Niille, joiden elämää ikävöivä katse tavoittaa vain menneisyyden väkivallan ja kärsimyksen kiroaman nykyhetken, tulevaisuus lupaa vain lisää kärsimystä ja väkivaltaa, johon on sekoittunut pieniä onnen hetkiä. Eihän ns. sekularismi eli maallistuneisuus ole muuta kuin myytti ihmisen elämän ja todellisuuden kokemuksesta, joka on väistämättä tuomittu jatkuvaan väkivallan kierteseen heikkojen ja vahvojen ihmisryhmien sekä yksilöiden välillä. Tämän elämäntutkimuksen mukaan kaikki inhimillinen toiminta on eriasteista vallankäyttöä, koska ihminen määritellään Kantilaisen vapaaseen tahtoon ja vapauten perustuvan eetoksen kautta. Myös rakkaus taantuu tällaisessa maailmantutkimuksessa egoismin keinoksi saavuttaa jokin itsekäs päämäärä jonkin muun tai muiden kustannuksella. Ihminen on sitä, mitä hän tahtoo ja juuri siksi jokainen tahdosta nouseva toiminta tai toki myös toimettomuus loppujen lopuksi rajoittaa aina toisten ihmisten tahdon vapautta. Meidän aikamme ihmisen suurin aarre ja ihmisyyden mittapuu on hänen vapautensa, mutta elämän edetessä sekunti sekunnilta ja minuutti minuutilta tuo ihmeellinen ihmisen vapaus hupenee kuin hiekka sormien lomasta. Mikään ei saa tehtyä tekemättömäksi eikä mikään tuo enää takaisin ohitettuja elämän tienhaaroja, menetettyjä mahdollisuuksia, hukattuja hetkiä ja vapaan valintamme vaihtoehtoja. Vapauden ja valinnanvaran kadotessa hupenee myös ihmisen ihmisyyden ja elämän ehtoolla jäljelle jäävät vain kourallinen muistoja; iloja, pettymyksiä, rakkautta, surua, syyllisyyttä, hienoja saavutuksia ja menetettyjä mahdollisuuksia ja ehkä myös hyvin käytetyn ajan kauniita muistoja. Tätä ajattelutapaa peilaa myös Erik Eriksonin psykososiaalisen kasvun viimeinen elämäntapa, jossa

psykologin mukaan ihminen tarkastelee elämänsä vaiheita ja kokemuksia, jolloin elämän viimeiset kiusaukset voivat johtaa yhtäältä joko rauhaan ja seesteisyyteen taikka toisaalta ahdistukseen, menetettyjen mahdollisuuksien katumukseen ja kuoleman pelkoon. Pietistisen nuoruuteni muistoista nousevat mieleeni myös Väinö Malmivaaran runoilemat sanat syntymäpäivävirressä:

"Kun vaiheitani muistelen ääressä (elämän) kirjan sivujen, tunnustan: olen kelvoton ja kaikkeen armoon arvoton."

Tämä katkelma ei ole toki virren pääsanoma, mutta kuvastaa ihmisen sisäistä kamppailua vanhenemisen ja elämän katoavuuden pohdinnan keskellä.

Kuvissa: Kolleegani Atsadawut Plee on ollut mentorini näiden kahden kuukauden ajan Chiang Raissa. Hän on hyvä teologi ja on työskennellyt Myanmar -keskuksessa kaksi vuotta, mutta aikoo aloittaa työt ensi vuoden alussa Bangkokissa luterilaisessa instituutissa. Hänen kanssaan olen saanut jakaa ehtoollista sekä saarnata ja nyt jouluna edessä odottaa myös pyhän kasteen toimittaminen. Olen iloinen ja kiitollinen yhteisestä työstä ja toivon että työ jatkuu yhtä hedelmällisesti hänen seuraajansa kanssa. Uutena vuotena haluaisin seurakunnan palvelemisen lisäksi järjestää luterilaisen teologian luentoja kirkon työntekijöille sekä maallikoille tarpeen mukaan.

Kuvassa: Tämä seurakunnan jäsen nukkui pois syövän takia pari viikkoa sitten. Perheessä on ollut paljon surua ja kärsimystä viime kuukausina, sillä he ovat menettäneet neljä perheenjäsentä. Plee suoritti hautaan siunaamisen viime viikolla.

Maallistuneen elämän ohje on arvostaa ihmisen vapautta, tehdä tietoisia ja vastuullisia elämänvalintoja ja samalla kuitenkin muistaa oman elämän ilon tärkeys muiden ilon rinnalla. Tämä on periaatteessa hyvä elämän ohje, vaikka sen käänttöpuolella onkin elämän arvon kyseenalaistava jatkuva väkivallan sekä vallan varjo. Olen huomannut, että ihmisen vapaudesta puhuessa tätä ihmisen määritelmän käänttöpuolta vältellään ehkä juuri siksi, että olisi liian ahdistavaa ottaa elämää määrittelevä vapaus niin tosissaan, että vapauden seurauksista johtuva vastuun taakka musertaa lopulta kaiken inhimillisyyden. Ihmisen ihmisyyys valinnan mahdollisuuksissa on nimittäin arvokkain hänen nuoruudessaan, kun taas saman logiikan mukaan vanhuksilla on elämänsä syksyissä vähiten valinnan varaa ja siksi myös vähiten ihmisyyttä jäljellä.

Kirkkoisiltä saamamme perinteen mukainen kristinusko ohjaa ihmisen olemusta etsivän unohtamaan ihmisen vapauden ja pohtimaan ihmisyyttä Jumalan olemuksesta säteilevän hyvyyden, kauneuden ja totuuden valossa. Ihminen on ihminen eli se, kuka hän on vain suhteessa Jumalaan ja muihin ihmisiin. Ihmisen elämä löytää kukoistuksensa Jumalassa, joka on ihmisen ylin onni, ilo, autuus ja riemu. Mitä enemmän ihminen rakastaa, sitä vähemmän hänellä on elämässään valinnan varaa, mutta sitäkin enemmän vapautta. Täydellisessä rakkaudessa ei ole lainkaan valinnanvaraa, mutta sen sijaan siinä on täydellinen vapaus.

Jumala on täydellinen pyhä yksinkertaisuus, täydellisen vapaa ja siksi myös sinänsä ilman inhimillisesti määriteltyä "tahtoa". Jumala ei varsinaisesti tahdo mitään sillä tavalla, kuten ihminen tahtoo jotain, koska tahdon kohde on aina tällöin tahtojen ulkopuolella. Jumalan täydellinen rakkaus on täyttä armoa, sillä Jumala ei tullut ihmiseksi meidän ihmisten takia, vaan armosta oman olemuksensa tähden. Nikean uskontunnustuksessa sanotaan seuraavaa:

"Me uskomme yhteen Herraan, Jeesukseen Kristukseen, Jumalan ainoaan Poikaan, joka on syntynyt Isästä ennen aikojen alkua, Jumala Jumalasta, valo valosta, tosi Jumala tosi Jumalasta, syntynyt, ei luotu, joka on samaa olemusta kuin Isä ja jonka kautta kaikki on saanut syntynsä, joka meidän ihmisten ja meidän pelastuksemme tähden astui alas taivaista, tuli lihaksi Pyhästä Hengestä ja neitsyt Mariasta ja syntyi ihmiseksi..."

Kun sanon, että Jumala ei tullut ihmiseksi meidän takiamme, tarkoitan sitä että ihmiskunta ei vaikuttanut mitenkään Jumalan tahtoon astua alas taivaista ja syntyä ihmiseksi. Jumala ei tahtonut eikä hänen olisi tarvinnut tulla ihmiseksi. Kirkkoisä Athanasiuksen Suuren mukaan hän olisi ollut täydellinen rakkaus, Isänä, Poikana ja Pyhänä Henkenä ilman joulun ihmettä, ilman ristinkuolemaa tai ilman ylösnousemusta. Jumala tuli ihmiseksi täysin armosta ja täysin rakkaudesta ilman mitään ulkoista, sentimentaalista tai tunteellista syytä. Joillekin tämä totuus voi olla jonkinasteinen pettymys, koska on ehkä kuvitellut juuri ihmisen kärsimyksen synnyttävän Jumalassa inhimillisiä tunteita kuten myötätuntoa tai halun auttaa, lohduttaa sekä pelastaa. Tällainen inhimillinen ajatus Jumalasta ei tosin kannu kovin pitkälle kun alkaa tosissaan painiskelemaan kärsimyksen ongelman kanssa. Raamatussa kirjoitetaan jonkin verran myös Jumalan tunteista, mutta useat kirkkoisät neuvovat meitä viisaasti ymmärtämään moiset tekstit kielikuvina. Armo ja jumalallinen rakkaus ei nimittäin voi koskaan kummuta säälistä tai myötätunnosta, koska todellinen rakkaus ei voi koskaan syntyä ulkoapäin, tunteisiin vetoamisen, manipuloinnin, uhkailun, lahjonnan taikka kiristyksen kautta.

Jumalan rakkauden lähde on yksinkertaisesti Jumalan olemus Isänä, Poikana ja Pyhänä Henkenä ja hänen rakastava toimintansa eli hänen elämänsä, mikä on jatkuvaa hyvyyden liikettä ja toiseen suuntautuneisuutta sekä iloa. Vain ja ainoastaan tämän takia me voimme olla varmoja siitä, että Jumalan rakkaus ei koskaan muutu. Ihmiselle ei voi tapahtua elämässä mitään eikä hän voi tehdä mitään, mikä herättäisi Jumalan myötätunnon ja rakkauden. Ihminen ei voi myöskään tehdä mitään, mikä sammuttaisi Jumalan rakkauden, koska rakkaus edellä esittämälläni tavalla on Jumalan olemus. Siksi Jumalan rakkauden kokemus ihmiselle ei ole koskaan ulkoisen viehtymyksen ja orastavan

Kuvassa: Helenen ensimmäinen vierailu Myanmar -keskuksessa. Jumalanpalveluksen jälkeen perheet valmistavat yhteisen lounaan ja usein syömmme myanmarilaista ruokaa. Helenen pyrkii uutena vuotena lähempään yhteistyöhön Bangkokin luterilaisen instituutin johtoryhmän kanssa toimien konsulttina sekä yhteistyökumppanina koulutuksen kehittämiseksi.

rakkauden tuskissa kärsivän romantikon epävarmaa kiihkoa, joka nyhtää poimimansa armon kukan terälehtiä: Rakastaa, ei rakasta, rakastaako, eikä rakasta, ehkä rakastaa, ehkä ei...? Armo ei ole myöskään pietistisen ja ehkäpä

näennäisesti nöyrän, mutta silti Kantin vapaan tahdon määritelmään mahtuvan mallin mukainen ikävöivän uskon kohde. Miksi ihminen ikävöisi sitä, mikä on ollut, on ja tulee olemaan aikojen alusta asti muuttumatonta rakkauden valtakunnan voimaa?

Jumalan syntyminen ihmiseksi on Jumalan ikuisen olemuksen ilmentymä luomakunnassa: Jumala rakastaa ja tuli oman kolminaisen olemuksensa eli armollisen rakkautensa tähden ihmiseksi, eli keskellämmme ja astui kuoleman kärsimyksen kautta alas inhimillisen syyllisyytemme ja kipumme syvimpään helvettiin. Me saamme tänäkin jouluna taas muistutuksen siitä, että pahuudella, kärsimyksellä ja kivulla ei ole tässä maailmassa koskaan ollut todellista eli ihmisen olemusta määrittelevää valtaa.

Siunausta, armoa ja rauhaa toivottaen, Joonan ja Helene Toivanen

Sähköposti: joona.toivanen@sley.fi, helene.toivanen@sley.fi

Seuraa meitä Instagramin ja Facebookin kautta. Lähetämme viikoittain kuvia ja uutisia töistämme ja elämästämme. Instagram: toivasetmissio. Facebook: Toivaset Missio

Rukous- ja kiitosaiheita:

- Pyydämme erityistä esirukousta koko Myanmarin kansalle. Tilanne on todella vaikea ja tulevaisuus tuntuu monista epävarmalta. Samoin rukoilemme Chaukin ja Damadin lastenkotien lasten, instituutin opettajien ja koulun oppilaiden puolesta.
- Rukoilemme Helenen työkuvioiden puolesta ja erityisesti sitä, että hän löytäisi paikkansa sekä hyvän työyhteyden Bangkokin teologisen instituutin työntekijöihin.
- Rukoilemme siunausta Myanmar -keskuksen seurakunnan jäsenille sekä ratkaisua seurakunnan sisällä oleviin jännitteisiin.
- Rukoilemme Joonan työn puolesta Myanmar -keskuksessa kuin myös tulevien luterilaisen teologian luentojen järjestymisen puolesta.

Haluaisitko olla mukana lähetystyössä? Jos haluat tukea **Joonan ja Helene Toivasen** työtä, voit laittaa haluamasi summan Sley'n lahjoitustilille IBAN: F113 8000 1500 7791 95 BIC: DABAFIHH.

Käytä henkilökohtaista viitenumeroasi, jolloin kannatus näkyy automaattisesti myös kotiseurakuntasi lähetykskannatuksena, tai kirjoita viestikenttään ”**Joonan ja Helene Toivasen rengas**” + oma kotiseurakuntasi.

- Säännöllisestä kuukausilahjoittamisesta saat tietoa täältä <https://www.taivaallinenlahja.fi/kuukausilahjoittaminen> tai Leea Gröhniltä, leea.grohn@sley.fi, puh. 09 2513 9228

- Viitenumero- ja osoiteasiat: anna-liisa.markkula@sley.fi tai puh. 050 321 8614

- Tukesi tekee mahdolliseksi evankeliumin viemisen niiden pariin, jotka eivät vielä tunne Kristusta.

Kiitos tuestasi! Jumala lahjasi siunatkoon.

- Keräyslupa 2017-2021: RA/2017/100